

Stan stołówek w szkołach podstawowych w Polsce

RAPORT

Jak wynika z badania „Ocena stanu szkolnych stołówek”*, przeprowadzonego na potrzeby programu „Extra Szkolna Stołówka” w marcu 2018 r. wśród rodziców uczniów szkół podstawowych z klas 1-7, 2/3 uczniów szkół podstawowych jada obiady w szkolnych stołówkach. Jednak dla zdecydowanej większości ankietowanych rodziców stan stołówek nie ma znaczenia przy wyborze szkoły, nie jest także przedmiotem rozmów z dziećmi. Ponadto ponad 1/3 uczniów jedzących obiady w stołówce nie zjada całej porcji posiłku. Wśród przyczyn niedojadania znajdują się zbyt mała ilość czasu na zjedzenie posiłku oraz aspekty funkcjonalne i estetyczne związane ze stanem stołówki.

CELE

Głównym celem badania było poznanie opinii rodziców uczniów klas 1-7 szkół podstawowych w Polsce na temat stołówek w szkołach, do których uczęszczają ich dzieci.

METODA

Technika badania:	Przebieg wywiadu:	Próba:	Termin realizacji wywiadów:
CATI	W sytuacji, gdy badany rodzic posiadał więcej niż jedno dziecko w szkole podstawowej, wywiad dotyczył losowo dobranego dziecka.	N=253, dobór losowy, cała Polska	16-21 marca 2018 r.

WYNIKI

1. WIEDZA NA TEMAT STANU SZKOLNEJ STOŁÓWKI

Co piąty rodzic (18%) dzieci w wieku szkolnym (klasy 1-7) nie wie, jaki jest stan stołówki w szkole jego dziecka. Brak wiedzy deklaruje:

- 15% rodziców uczniów klas 1-3
- 21% rodziców uczniów klas 4-7

Co piąty rodzic dzieci w wieku szkolnym (klasy 1-7) nie wie, jaki jest stan stołówki w szkole jego dziecka

Rodzice dzieci klas 1-3

Rodzice dzieci klas 4-7

Marek Borowski

prezes Federacji Polskich Banków Żywności, partnera społecznego programu „Extra Szkolna Stołówka”

Rodzice przyznają, że nie zawsze wiedzą, jaki jest stan szkolnych stołówek. Oznacza to, że nie mają świadomości, w jakich warunkach ich dziecko spożywa obiady, czy ma dostęp do dystrybutorów z wodą, czy może zjeść drugie śniadanie przy stoliku. Wreszcie, czy uczy się właściwych zachowań związanych z jedzeniem, w tym niemarnowania żywności. Te kwestie odgrywają ważną rolę w kształtowaniu przyjaznego wizerunku miejsca, które swoją funkcjonalnością i estetyką zachęca dzieci do przebywania w takim otoczeniu.

2. OCENA SZKOLNEJ STOŁÓWKI

Niemal co trzeci rodzic uważa, że stołówka nie jest komfortowym miejscem, w którym dziecko może zjeść posiłek albo nie ma na ten temat wiedzy. Deklaruje to:

- 27% rodziców uczniów klas 1-3
- 35% rodziców uczniów klas 4-7

Marek Borowski

prezes Federacji Polskich Banków Żywności, partnera społecznego programu „Extra Szkolna Stołówka”

Banki Żywności na co dzień współpracują z wieloma placówkami szkolnymi. Dlatego wiemy też jak wyglądają stołówki w takich obiektach. Mamy świadomość, czego w nich brakuje i co w ich funkcjonowaniu można poprawić, żeby zapewnić dzieciom większy komfort korzystania z pomieszczeń. Uczniowie powinni mieć w stołówce nie tylko możliwość zjedzenia obiadu, ale też miłego spędzenia czasu, w przyjaznym otoczeniu. Wspólne jedzenie to przecież coś więcej niż spożywanie posiłku, to także ważny aspekt życia społecznego w szkole, służący nawiązywaniu kontaktów i podtrzymywaniu relacji.

32% rodziców uważa, że stołówka nie jest komfortowym miejscem do zjedzenia posiłku albo nie ma na ten temat wiedzy

Rodzice dzieci klas 1-3

Rodzice dzieci klas 4-7

3. WPŁYW WYGLĄDU STOŁÓWKI NA WYBÓR SZKOŁY

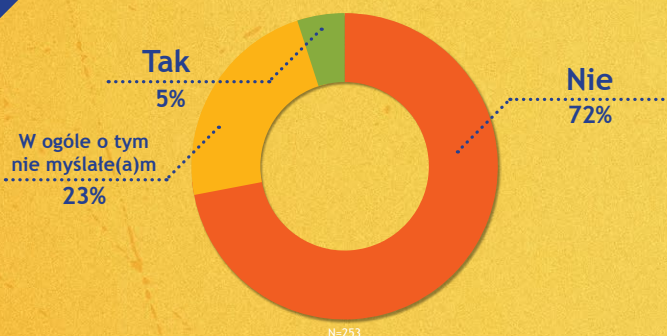
Zdecydowana większość rodziców (95%), zarówno uczniów młodszych (klasy 1-3), jak i starszych (klasy 4-7), nie brała pod uwagę stanu szkolnej stołówki przy wyborze szkoły.

Marek Borowski

prezes Federacji Polskich Banków Żywności, partnera społecznego programu „Extra Szkolna Stołówka”

Jako partner społeczny programu „Extra Szkolna Stołówka” przyjrzelśmy się uważniej stołówkom, które funkcjonują w polskich szkołach. Mamy wrażenie, że nie przywiązują się do nich wagi. Miejsce, w którym dziecko spożywa posiłek, powinno być bezpieczne, estetyczne i zachęcające do jedzenia. W wielu polskich szkołach podstawowych stołówka to pomieszczenie podobne do szkolnej klasy, do którego uczniowie przychodzą na chwilę i w którym w pośpiechu zjadają obiad, często dodatkowo ponaglani przez dzwonek na lekcję. Nie sprzyja to kształtowaniu właściwych nawyków żywieniowych i utrzymywaniu więzi społecznych. Wręcz przeciwnie - może powodować u uczniów niechęć związaną z korzystaniem ze stołówki i przyczyniać się do marnowania żywności w szkołach.

Czy wygląd szkolnej stołówki miał wpływ na wybór szkoły dla Pana(i) dziecka?

4. SPOŻYWANIE OBIADÓW W SZKOLE

Dwie trzecie (66%) dzieci rodziców biorących udział w badaniu jada obiady w szkolnych stołówkach, ale co trzecie dziecko (35%) nie zjada całej porcji posiłku. O niedojadaniu szkolnych obiadów przez dzieci mówi 37% ankietowanych rodziców uczniów z klas 1-3 oraz 33% ankietowanych rodziców uczniów z klas 4-7.

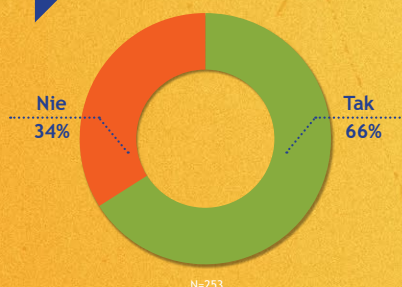
Marek Borowski

prezes Federacji Polskich Banków Żywności, partnera społecznego programu „Extra Szkolna Stołówka”

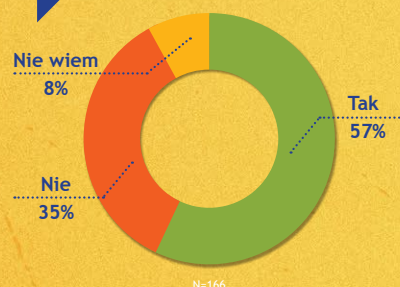
Niedojadanie posiłków w szkole to problem, na który jako Banki Żywności pragniemy zwrócić szczególną uwagę. Ze zjawiskiem marnowania jedzenia walczymy od lat, także poprzez edukację. Chcielibyśmy, aby szkoły, gdzie kształcenie jest podstawą działania, wspierały nas w tym zakresie, ucząc najmłodszych prawidłowych postaw. Dzieci są świadome problemu, same przyznają, że marnują żywność, potrafią też określić, czy robią to rzadko, często czy bardzo często*. Warto ten fakt wykorzystać w budowaniu pozytywnych wzorców i stworzyć uczniom komfortowe oraz optymalne warunki korzystania ze stołówki, by zapobiegać marnowaniu żywności.

* Źródło: dr inż. Maria Teresa Kowalewska, Ilość marnowanej żywności oraz związanych z marnowaniem pożywienia strat wybranych składników odżywczych przez młodzież, SGGW, Banki Żywności, 2016.

Czy dziecko je obiad w szkole?

Czy dziecko zjada całą porcję obiadu w szkole?

Partner programu:

Banki Żywności

“Ocena stanu szkolnych stołówek”, CEM, Marzec 2018, N=253, cała Polska, badanie przeprowadzone na potrzeby programu „Extra Szkolna Stołówka”.

5. POWODY NIEDOJADANIA OBIADÓW

Jednym z powodów niedojadania obiadów, na co wskazuje co trzeci z ankietowanych rodziców dzieci ze szkół podstawowych (36%), jest zbyt mała ilość czasu na zjedzenie posiłku. W większym stopniu uważają tak rodzice starszych uczniów z klas 4-7 (40%).

Wśród innych powodów znajdują się m.in. względy estetyczne i funkcjonalne, takie jak: nieestetycznie podane posiłki, nieestetyczne wnętrza stołówek, niewystarczająca ilość miejsca przy stole.

Marek Borowski

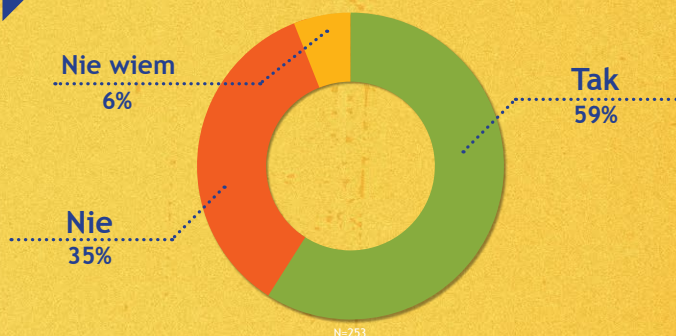
prezes Federacji Polskich Banków Żywności, partnera społecznego programu „Extra Szkolna Stołówka”

W wielu szkołach wszyscy uczniowie jedzą obiad w trakcie tej samej przerwy obiadowej. W praktyce oznacza to, że w jednej chwili w kolejce do okienka, w którym wydawane są obiady, ustawia się wiele osób. Dzieci przemieszczają się w zatłoczonym pomieszczeniu z tacami, na których niosą obiad - nietrudno sobie wyobrazić, jak łatwo w takich warunkach popchnąć kogoś czy wylać zupę. Szukając czasem z trudem wolnego miejsca przy stole, uczniowie tracą cenne minuty z krótkiej przerwy obiadowej i w efekcie często niedojadają. Jak wynika z badania wpływ na to ma także nieestetyczne wnętrza stołówek, które nie zachęca do spędzania w niej czasu.

6. OCENA DŁUGOŚCI PRZERWY

Aż 35% ankietowanych rodziców uczniów szkół podstawowych twierdzi, że przerwa obiadowa w szkole dziecka jest niewystarczająco długa, by dziecko mogło komfortowo zjeść obiad.

Czy według Pana(i) przerwa obiadowa w szkole dziecka jest wystarczająco długa, by dziecko mogło komfortowo zjeść obiad?

Marek Borowski

prezes Federacji Polskich Banków Żywności, partnera społecznego programu „Extra Szkolna Stołówka”

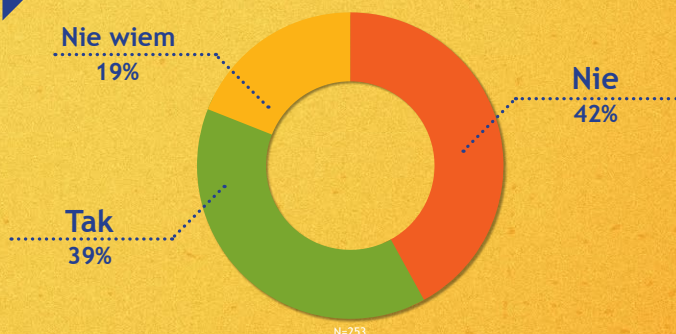
O tym, że jedzenie w pośpiechu nie jest zdrowe, nie trzeba nikogo przekonywać. Inną konsekwencją zbyt krótkiej przerwy obiadowej jest zostawianie przez uczniów niedojedzonych posiłków, co przyczynia się do marnowania żywności.

7. MOŻLIWOŚĆ SKORZYSTANIA ZE SZKOLNEJ STOŁÓWKI POZA PRZERWĄ OBIADOWĄ

Rodzice sygnalizują, że problematyczne jest korzystanie ze stołówki poza przerwą obiadową. 42% ankietowanych rodziców uważa, że dziecko nie ma możliwości skorzystania ze stołówki w czasie innym niż przerwa obiadowa, a co piąty rodzic (19%) nie ma wiedzy na ten temat.

Zdecydowanie częściej dostępność szkolnej stołówki poza przerwą obiadową deklarują rodzice dzieci uczęszczających do szkół na terenach wiejskich (49%). W miastach powyżej 200 tys. mieszkańców możliwość skorzystania ze stołówki poza przerwą obiadową sygnalizuje jedynie co trzeci rodzic (29%).

Czy dziecko ma możliwość skorzystania ze stołówki poza przerwą obiadową, np. w celu zjedzenia śniadania czy napicia się wody?

Marek Borowski

prezes Federacji Polskich Banków Żywności, partnera społecznego programu „Extra Szkolna Stołówka”

Przyjazna stołówka to miejsce, w którym uczniowie mogą w bezpiecznych i komfortowych warunkach zjeść nie tylko obiad, ale także drugie śniadanie czy podwieczorek. To sprzyja kształtowaniu właściwych nawyków żywieniowych wśród dzieci.

Partner programu:

Banki Żywności

“Ocena stanu szkolnych stołówek”, CEM, Marzec 2018, N=253, cała Polska, badanie przeprowadzone na potrzeby programu „Extra Szkolna Stołówka”.

8. OBSZARY PROBLEMOWE - FUNKCJONALNOŚĆ I ESTETYKA

Wśród mankamentów szkolnych stołówek, sygnalizowanych ankietowanym rodzicom przez dzieci, znajdują się:

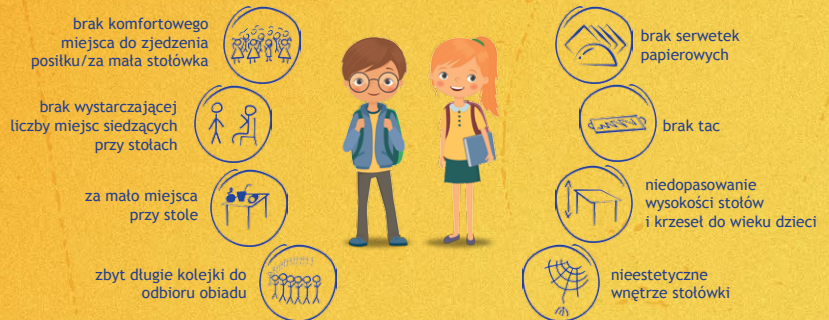
- brak komfortowego miejsca do zjedzenia posiłku/za mała stołówka,
- brak wystarczającej liczby miejsc siedzących przy stołach,
- za mało miejsca przy stole,
- zbyt długie kolejki do odbioru obiadu,
- brak serwetek papierowych,
- brak tac,
- niedopasowanie wysokości stołów i krzeseł do wieku dzieci,
- nieestetyczne wnętrza stołówek.

Marek Borowski

prezes Federacji Polskich Banków Żywności, partnera społecznego programu „Extra Szkolna Stołówka”

Przyjazna stołówka to taka, w której dzieci mogą spokojnie i komfortowo zjeść posiłek. Istotne są zarówno względy funkcjonalne, jak i estetyczne takiego pomieszczenia. A te, jak wynika z badania, nierzadko pozostawiają wiele do życzenia. Uczniowie wspominają o zbyt małej ilości miejsc siedzących, za długich kolejkach do odbioru obiadu, a nawet braku tac czy serwetek papierowych.

Wśród mankamentów szkolnych stołówek, sygnalizowanych ankietowanym rodzicom przez dzieci, znajdują się:

9. TEMAT WYGLĄDU SZKOLNEJ STOŁÓWKI W ROZMOWACH Z DZIECKIEM

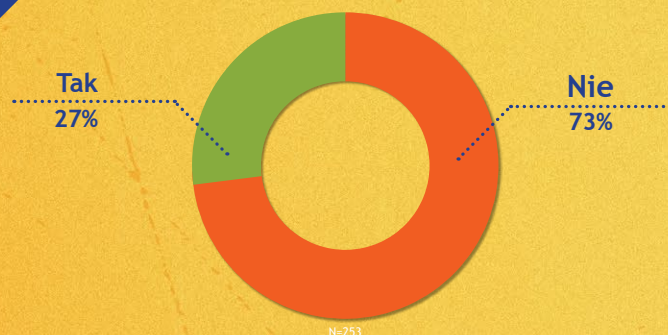
Choć z badania wynika, że obiady w szkolnej stołówce je 2/3 uczniów, a zdecydowana większość ankietowanych rodziców (87%) deklaruje, że temat żywienia w szkole pojawia się w rozmowach z dzieckiem, to jednak kwestia wyglądu szkolnej stołówki w przeważającej większości polskich domów (73%) nie jest poruszana.

Marek Borowski

prezes Federacji Polskich Banków Żywności, partnera społecznego programu „Extra Szkolna Stołówka”

Z badania przeprowadzonego na potrzeby programu „Extra Szkolna Stołówka” wynika, że co drugie dziecko jada obiady w szkole. Rodzice przyznają, że choć rozmawiają z dziećmi na temat żywienia w szkole, to nie poruszają aspektu związanego z wyglądem szkolnej stołówki. Może to oznaczać, że nie przywiązują do tego zbyt dużej wagi, choć z pewnością większość dorosłych doskonale zdaje sobie sprawę z tego, jak duży wpływ na komfort jedzenia ma estetyka miejsca. Szkolna stołówka to przecież pomieszczenie, w którym najmłodszy uczą się jedzenia w gronie osób innych niż rodzina, przygotowują się do funkcjonowania w świecie i nabywają nowych umiejętności. Warto zadbać o to, by w przyszłości skojarzenia z miejscami wspólnego żywienia były pozytywne.

Czy rozmawia Pan(i) z dzieckiem na temat wyglądu szkolnej stołówki?

WNIOSKI

- Dla zdecydowanej większości rodziców uczniów uczęszczających do szkół podstawowych w Polsce stan szkolnej stołówki nie jest kryterium, które biorą pod uwagę, wybierając szkołę dla dziecka, mimo że 2/3 rodziców deklaruje jedzenie obiadów w szkole przez ich dzieci.
- Istotnym problemem wydaje się także kwestia niedojadania posiłków w szkolnych stołówkach. Rodzice przyznają, że mają wiedzę w tym zakresie, rozmawiają z dziećmi na temat żywienia w szkole, jednak w rozmowach nie pojawiają się tematy związane z wyglądem stołówki.
- Jedną z najczęściej wskazywanych przyczyn niedojadania posiłków przez uczniów jest krótka przerwa. Dla rodziców istotną kwestią jest także niedostępność stołówki poza przerwą obiadową.
- Niemal co dziesiąty z badanych rodziców przyznaje, że dziecko skarżyło się na warunki panujące w stołówce szkolnej. Skargi dotyczą przede wszystkim kwestii związanych z:
 - » brakiem komfortowego miejsca do zjedzenia posiłku,
 - » ograniczoną wielkością stołówki,
 - » niewystarczającą ilością miejsc,
 - » zbyt małymi stołami,
 - » brakiem tac i serwetek,
 - » kolejkami po odbiór obiadu.
- Co trzeci rodzic uważa, że długość przerwy obiadowej w szkole nie jest wystarczająca do komfortowego spożycia posiłku przez dziecko.

Badanie „Ocena stanu szkolnych stołówek” zostało przeprowadzone na potrzeby programu „Extra Szkolna Stołówka” w marcu 2018 r. wśród rodziców uczniów szkół podstawowych z klas 1-7.

Partner programu:

Banki Żywności

Inicjator programu:

Delma EXTRA

Raport powstał na potrzeby programu:

„Ocena stanu szkolnych stołówek”, CEM, Marzec 2018, N=253, cała Polska, badanie przeprowadzone na potrzeby programu „Extra Szkolna Stołówka”.